

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเซรามิกส์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร คณะผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร โดยนำเสนอสาระสำคัญแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเซรามิกส์
- ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร
- ตอนที่ 3 รูปแบบการประเมินหลักสูตร
- ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร

ตอนที่ 1 หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเซรามิกส์

ปรัชญาของหลักสูตร

หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเซรามิกส์ เป็นหลักสูตรที่มุ่งสร้างนักเซรามิกส์ ที่มีความสามารถก้าวทันต่อเทคโนโลยี สามารถนำเทคโนโลยีเซรามิกส์ไปใช้เพื่อการประกอบอาชีพอย่างมีคุณธรรมและจิตสำนึกสาธารณะ อันจะก่อประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตบัณฑิตด้านเทคโนโลยีเซรามิกส์ให้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะด้านเทคโนโลยีเซรามิกส์
2. สามารถศึกษาวิจัยเพื่อสร้างสรรค์งานเซรามิกส์ที่มีคุณภาพได้
3. มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเซรามิกส์ ระดับปริญญาตรี 4 ปี มีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตตามหมวดวิชาและกลุ่มวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	33	หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	9	หน่วยกิต
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6	หน่วยกิต

1.3	กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6	หน่วยกิต
1.4	กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	12	หน่วยกิต
2.	หมวดวิชาเฉพาะ	96	หน่วยกิต
2.1	วิชาแกน (ภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพ)	6	หน่วยกิต
2.2	วิชาพื้นฐานวิชาชีพ	21	หน่วยกิต
2.3.	วิชาเฉพาะด้าน	64	หน่วยกิต
2.3.1	วิชาบังคับ	44	หน่วยกิต
2.3.2	วิชาเลือก	20	หน่วยกิต
2.4	วิชาชีพ (การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเทคโนโลยีเซรามิกส์)	5	หน่วยกิต
3.	หมวดวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต

การจัดการเรียนการสอน

1.	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	33	หน่วยกิต
1.1	กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	9	หน่วยกิต
1500105	ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	3(3-0)	
1500106	English for Communication	3(3-0)	
1500107	English Through Media	3(3-0)	
1.2	กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6	หน่วยกิต
1.2.1	บังคับ 1 รายวิชา 3 หน่วยกิต		
2500108	ความจริงของชีวิต	3(3-0)	
1.2.2	เลือก 1 รายวิชา 3 หน่วยกิต		
2000103	ความซาบซึ้งทางสุนทรียภาพ	3(3-0)	
2500105	มนุษย์กับการพัฒนาตน	3(3-0)	
1.3	กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6	หน่วยกิต
2500106	วิถีไทย	3(3-0)	
2500107	วิถีโลก	3(3-0)	
1.4	กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	12	หน่วยกิต
1.4.1	บังคับ 3 รายวิชา 9 หน่วยกิต		
4000110	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	3(3-0)	
4000111	การคิดและการตัดสินใจ	3(3-0)	

4000112	เทคโนโลยีสารสนเทศ	3(2-2)	
	เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต		
1.4.2	เลือก 1 รายวิชา 3 หน่วยกิต		
4000113	วิทยาศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3(3-0)	
4000114	วิทยาศาสตร์สุขภาพและการออกกำลังกาย	3(2-2)	
2.	หมวดวิชาเฉพาะ	96	หน่วยกิต
2.1	วิชาแกน (ภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพ)	6	หน่วยกิต
5542104	ภาษาอังกฤษในงานเซรามิกส์ 1	3(3-0)	
5542105	ภาษาอังกฤษในงานเซรามิกส์ 2	3(3-0)	
2.2	วิชาพื้นฐานวิชาชีพ	21	หน่วยกิต
4021101	เคมีทั่วไป 1	3(2-2)	
4091401	แคลคูลัส และเรขาคณิตวิเคราะห์	3(3-0)	
4011301	ฟิสิกส์ทั่วไป 1	3(2-2)	
4011507	ความแข็งแรงของวัสดุ	3(2-2)	
4023201	เคมีอินทรีย์ 1	3(2-2)	
4052102	ธรณีวิทยาเบื้องต้น	3(2-2)	
5524905	ระเบียบวิธีวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์	3(2-2)	
2.3	วิชาเฉพาะด้าน	64	หน่วยกิต
2.3.1	บังคับ	44	หน่วยกิต
5521101	เซรามิกส์เบื้องต้น	3(2-2)	
5521501	วัตถุดิบเซรามิกส์	3(2-2)	
5511201	เขียนแบบเทคนิค	3(2-2)	
5521201	การออกแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ 1	3(2-2)	
5521401	เครื่องมือและอุปกรณ์เซรามิกส์ 1	3(2-2)	
5521402	เตาเผาและการเผาเซรามิกส์ 1	3(2-2)	
5521502	การทดสอบและวิเคราะห์ทางเซรามิกส์ 1	3(2-2)	
5522301	การขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน 1	3(2-2)	
5522302	การทำพิมพ์และการหล่อ 1	3(2-2)	
5522304	การขึ้นรูปด้วยใบมีด 1	3(2-2)	
5522501	น้ำเคลือบ 1	3(2-2)	
5524505	เนื้อเซรามิกส์ 1	3(2-2)	

5522307	การตกแต่งผลิตภัณฑ์เซรามิกส์	3(2-2)
5521301	การขึ้นรูปด้วยมือ	3(2-2)
5524904	จริยธรรมวิชาชีพเซรามิกส์	2(2-0)
2.3.2	เลือก	20 หน่วยกิต
เลือกเรียนในกลุ่มวิชาต่อไปนี้ ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต		
5522102	ประวัติและวิวัฒนาการทางเซรามิกส์	3(2-2)
5522201	การออกแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ 2	3(2-2)
5522305	การตกแต่งด้วยสีใต้เคลือบและสีบนเคลือบ	3(2-2)
5522308	การประดิษฐ์เซรามิกส์	3(2-2)
5522507	การทดสอบและวิเคราะห์ทางเซรามิกส์ 2	3(2-2)
5522601	ประติมากรรมเซรามิกส์	3(2-2)
5522602	เซรามิกส์ดั้งเดิม	3(2-2)
5522603	เซรามิกส์สำหรับงานก่อสร้าง	3(2-2)
5523302	การขึ้นรูปด้วยแป้นหมุน 2	3(2-2)
5523305	การขึ้นรูปด้วยใบมีด 2	3(2-2)
5523401	เตาและการเผา 2	3(2-2)
5523403	เครื่องมือและอุปกรณ์เซรามิกส์ 2	3(2-2)
5524301	การทำพิมพ์และการหล่อ 2	3(2-2)
5524502	น้ำเคลือบ 2	3(2-2)
5522505	สีสำเร็จรูปในงานเซรามิกส์	3(2-2)
5524504	ผลิตภัณฑ์เซรามิกส์และเทคโนโลยี	3(2-2)
5524506	เนื้อเซรามิกส์ 2	3(2-2)
5524507	เซรามิกส์สมัยใหม่	3(2-2)
5524902	การศึกษาค้นคว้าอิสระ	3(2-2)
5541103	วาดเส้น 1	3(2-2)
5511213	ทฤษฎีการออกแบบ	3(2-2)
5521202	การออกแบบโดยการทดลอง	3(2-2)
5592702	เทอร์โมไดนามิกส์	3(3-0)
5522101	เคมีเชิงฟิสิกส์สำหรับวัสดุศาสตร์	3(3-0)
5524302	การทำพิมพ์และการหล่อ 3	3(2-2)
5503101	คอมพิวเตอร์ในงานอุตสาหกรรม	2(1-2)

5513301	วิศวกรรมความปลอดภัย	3(3-0)
5514309	การควบคุมคุณภาพ	2(2-0)
5514310	การประกอบธุรกิจเซรามิกส์	3(3-0)
5511202	ไฟฟ้าเบื้องต้น	3(2-2)
5524906	การบริหารโรงงานเซรามิกส์	
	เชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3(3-0)
2.4	กลุ่มวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	5 หน่วยกิต
5524802	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	5(450)
	เทคโนโลยีเซรามิกส์	

3. หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

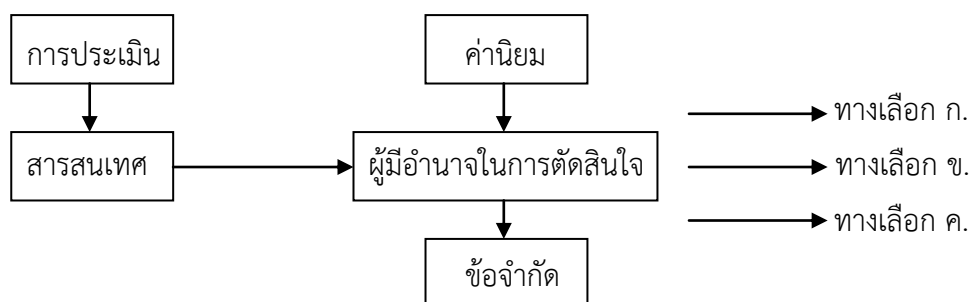
ให้เลือกเรียนวิชาใดๆ ในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โดยไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว และต้องไม่เป็นรายวิชาที่กำหนดให้เรียนโดยไม่นับหน่วยกิต

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรที่จะนำเสนอนี้ ประกอบด้วย ความหมายของการประเมินหลักสูตร จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร ความสำคัญ ของการประเมินหลักสูตรและหลักการประเมินหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมิน (Evaluation) หมายถึง กระบวนการใช้ดุลยพินิจ (Judgement) และ/หรือ ค่านิยมและข้อจำกัดต่าง ๆ ในการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการเปรียบเทียบผลที่วัดได้กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การประเมิน หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ (เชิงคุณค่า) เพื่อช่วยให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจได้ตัดสินใจเลือกทางเลือกอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 นิยามของการประเมินเพื่อการตัดสินใจ

ที่มา : สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2541 : 21

การประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ประโยชน์การตัดสินใจทางเลือก ปรับปรุงข้อบกพร่องและวางรูปแบบกำหนดโครงสร้าง ตลอดจนการดำเนินการใช้หลักสูตร (Worthen and Sanders. 1973 : 209) ซึ่งสตัฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebean) ได้ให้ความหมายว่า การประเมินหลักสูตร คือกระบวนการในการหาข้อมูลเก็บข้อมูลเพื่อที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกอื่นที่ดีกว่าเดิม ส่วนครอนบาค (Cronbach) ให้ความหมายว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การรวบรวมข้อมูลและการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในเรื่องของโปรแกรมหรือหลักสูตรการศึกษา (ทิตนา แชมมณี. 2537 : 135) กล่าวโดยสรุป การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการแสวงหาและจัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการตัดสินใจคุณค่าและตัดสินใจในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

โดยทั่วไปการประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 3 ประการคือ (ทิตนา แชมมณี. 2537 : 134)

2.2.1 เพื่อหาคูณค่าของหลักสูตร โดยดูว่าหลักสูตรที่จัดขึ้นสามารถสนองต่อวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่

2.2.2 เพื่อตัดสินใจว่า การวางเค้าโครงและระบบของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตร เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่

2.2.3 เพื่อวัดผลดูว่า ผลผลิตคือผู้เรียนนั้นเป็นอย่างไรนอกจากจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรดังกล่าวอาจมีจุดมุ่งหมายเพิ่มเติมอีกดังนี้

1) เพื่อวินิจฉัยหาข้อบกพร่อง จุดอ่อน จุดแข็งของหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานของหลักสูตรที่ถูกต้อง

2) เพื่อแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการดำเนินงานของหลักสูตร

3) เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2.3 ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรถือว่าเป็นกิจกรรมที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในกระบวนการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้องับหลักสูตร ทั้งนี้เพราะการประเมินหลักสูตรจะก่อให้เกิดประโยชน์สำคัญ ๆ ในลักษณะต่อไปนี้

2.3.1 ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร การใช้หลักสูตร และผลผลิตของหลักสูตรที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาหลักสูตร

2.3.2 ทำให้ทราบว่าการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพียงใด ซึ่งเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร

2.3.3 ช่วยให้ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรในแต่ละระดับ ทราบข้อบกพร่อง จุดอ่อน จุดแข็งของการดำเนินงานตามหลักสูตรในแต่ละขั้นตอน มีโอกาสที่จะปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3.4 ช่วยให้ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรได้ทราบถึงความสำเร็จของหลักสูตรที่จัดทำขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงความคุ้มค่า คุณประโยชน์ที่เกิดขึ้น และช่วยให้ตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลว่าควรเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือพัฒนาหลักสูตรต่อไปอย่างไร

2.3.5 ข้อมูลผลการประเมินหลักสูตรที่ย้อนกลับ (Feedback) ถึงผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรจะช่วยกระตุ้นเพิ่มพลังใจในการเร่งรัด ปรับปรุงการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.4 หลักการประเมินหลักสูตร

การประเมินผลหลักสูตรมีหลักการ ดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญนนันทพงษ์. 2522 : 10: อมรรัตตาคารและทัศนีย์ ประธาน. 2522 : 7)

2.4.1 กำหนดสิ่งที่จะประเมินให้ชัดเจนและวัดได้ การประเมินเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลอย่างมีระบบ เพื่อตัดสินใจคุณค่า จึงต้องกำหนดว่าตัดสินใจให้คุณค่าในเรื่องอะไรให้ชัดเจนแน่นอน ผู้ประเมินจะได้เก็บรวบรวมข้อมูลตรงกับความต้องการที่จะประเมินจริง ๆ ไม่เสียเวลาไปเก็บข้อมูลในเรื่องอื่น ๆ ที่ผิดไปจากจุดมุ่งหมาย นอกจากนี้ผู้ประเมินจะต้องคำนึงถึงเทคนิค วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริงของเรื่องนั้น ๆ ให้มากที่สุด

2.4.2 วางแผนการประเมินให้รัดกุม สะดวก ประหยัด และเป็นไปได้ การประเมินเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ผลตามเป้าหมายที่วางไว้ และทันเวลาที่ผู้ใช้ผลการประเมินต้องการ ผู้ประเมินจึงต้องวางแผนการเก็บข้อมูลให้รัดกุม จึงจะได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นได้

2.4.3 การเก็บข้อมูล ควรใช้เทคนิคหลายอย่าง เพื่อให้การประเมินมีความครอบคลุมสิ่งที่จะประเมิน

2.4.4 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ต้องสัมพันธ์กับสิ่งที่วัด และจุดประสงค์ของการประเมินความสำคัญของการประเมิน คือการกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินใจ เพราะเกณฑ์เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของสิ่งที่ประเมิน และเป็นตัวบ่งทิศทางหรือเป้าหมายของการประเมินในการวางแผนการประเมิน ผู้ประเมินจึงต้องกำหนดเกณฑ์ในการประเมินให้สอดคล้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายในการประเมินและเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4.5 เลือกใช้เครื่องมือในการประเมินที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะประเมิน

2.4.6 ตระหนักถึงข้อจำกัดของเทคนิคการประเมินแต่ละอย่าง เทคนิคการประเมินมีหลายแบบ แต่ละแบบมีข้อจำกัดเฉพาะตัว ผู้ประเมินต้องรู้จักเลือกใช้เทคนิคการประเมินให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและสภาพแวดล้อมของสิ่งที่ประเมิน

2.4.7 ปราศจากความลำเอียง กล่าวโดยสรุป การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการหาข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการตัดสินใจคุณค่าและตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อคุณภาพผลผลิต ตัดสินคุณค่า วินิจฉัยข้อบกพร่อง จุดอ่อนจุดแข็งของหลักสูตรที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งหลักการประเมินหลักสูตรจะต้องมีการวางแผนการประเมิน กำหนดเกณฑ์การประเมิน เลือกใช้เครื่องมือและประเมินโดยปราศจากความลำเอียง ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้นำมาเป็นหลักการสำคัญในการประเมินหลักสูตรครั้งนี้

ตอนที่ 3 รูปแบบการประเมินหลักสูตร

รูปแบบการประเมินหลักสูตร เป็นกรอบแนวคิดหรือแบบแผนในการประเมินหลักสูตรซึ่งมีนักประเมิน ได้เสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตรไว้แตกต่างกัน ดังนี้

3.1 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์

แนวคิดเบื้องต้นในการประเมินของไทเลอร์ (Tyler) ก็คือ การคำนึงถึงองค์ประกอบของกระบวนการจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันคือจุดมุ่งหมายของการศึกษา ประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล ดังนั้นการประเมินหลักสูตรจึงเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ จากแนวคิดนี้จะเห็นได้ว่าหลักสูตรใด ๆ จะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ดูได้จาก ผลผลิตของหลักสูตรว่า ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในตอนแรกหรือไม่เพียงใด แนวความคิดนี้บางคนเรียกว่า “รูปแบบที่ยึดความสำเร็จของเป้าหมายหลัก” (Goal Attainment Model) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายทางการประเมินที่สำคัญ 2 ประการคือ (ส.วาสนา ประवालพุกษ์. 2544 : 99-100)

3.1.1 เพื่อตัดสินว่า เป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ ส่วนใดที่ประสบความสำเร็จก็เก็บไว้ใช้ ส่วนใดที่ไม่ประสบความสำเร็จก็ทำการปรับปรุงแก้ไขหรือตัดทิ้ง

3.1.2 เพื่อประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษา ในอันที่จะช่วยให้เข้าใจปัญหาและความต้องการทางการศึกษาได้ และเพื่อใช้ข้อมูลนั้นเป็นแนวทางในการที่จะปรับปรุงนโยบายทางการศึกษาที่คนส่วนใหญ่เห็นด้วยได้ตามแนวคิดของไทเลอร์นี้ถือว่า การประเมินหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร

3.2 รูปแบบการประเมินของครอนบาค

การประเมินตามแนวคิดของครอนบาค (Cronbach) คือการรวบรวมข้อมูลและใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษา โดยที่โครงการทางการศึกษาจะมีขอบเขตครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ทางการศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นสื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรหรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียน การประเมินจะเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจหลายเรื่องด้วยกัน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลหลาย ๆ ด้าน การประเมินจึงประกอบด้วย ขั้นตอนต่าง ๆ หลายขั้นตอน และใช้เทคนิควิธีที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการประเมินหลักสูตรจึงไม่ควร ใช้การสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแต่เพียงอย่างเดียว ครอนบาค จึงได้กำหนด จุดมุ่งหมายของการประเมินไว้ 3 ประการคือ (Worthen and Sanders. 1973 : 44)

3.2.1 เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรรายวิชา (Course improvement) โดยการตัดสินใจว่า สื่อการเรียนการสอนอะไรหรือวิธีการสอนใดที่ให้ผลเป็นที่น่าพอใจ และมีสิ่งใดที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข

3.2.2 เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับตัวบุคคล (Decision about individual) โดยการสำรวจความต้องการของผู้เรียนเพื่อการวางแผนการสอน พิจารณาคณะลักษณะของผู้เรียนเพื่อการคัดเลือกและการ จัดกลุ่ม และการหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าและข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.2.3 เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีในการบริหาร (Administrative regulation) โดยการพิจารณาว่าระบบการบริหารของสถานศึกษาที่เป็นอยู่นั้นดี หรือไม่ อย่างไร ครูแต่ละคนมีคุณภาพ หรือประสิทธิภาพเพียงไรสำหรับแนวทางการประเมินนั้น ครอนบาค ได้เสนอให้ทำการประเมิน 4 ด้าน คือ (Worthen and Sanders. 1973 : 43-49; ส.วาสนา ประवालพฤกษ์.2544 : 122-123)

1) การศึกษากระบวนการ (Process studies) เป็นการศึกษา หรือประเมิน เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนา โปรแกรมการเรียนการสอน วิธีการดำเนินการโดยการเก็บข้อมูลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ส่วนนี้มุ่งเน้นการประเมินความก้าวหน้าของหลักสูตรซึ่งกำลังดำเนินการใช้หลักสูตรอยู่

2) การวัดความสามารถทั่วไป (Proficiency measures) เป็นการประเมิน ความสามารถของนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน ครอนบาค ให้ความสำคัญกับคะแนนรายข้อ มากกว่า คะแนนรวม เพราะคะแนนรวมจะบอกถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตร แต่ ไม่ให้สารสนเทศที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร การวัดความสามารถควรวัดทุกด้าน ไม่ควร จำกัดอยู่เฉพาะวัตถุประสงค์เท่านั้น

3) การวัดเจตคติ (Attitude measures) เจตคติเป็นผลส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใดก็จะมี ความสนใจและอยากทำ สิ่งนั้น ๆ การวัดเจตคติสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม ผลของ แบบสอบถามควรดูรายละเอียดของกลุ่มที่ตอบแทนที่จะดูผลรายละเอียดของแต่ละบุคคล

4) การติดตามผล (Follow-up studies) เป็นการประเมินคุณภาพของหลักสูตรโดยดูผลของหลักสูตรในภาพรวมมากกว่าการที่จะเปรียบเทียบหลักสูตรต่าง ๆ ระหว่างกัน รูปแบบการติดตามผลอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น ศึกษาว่านักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในระดับอุดมศึกษานั้น ตอนเรียนเขามีการเรียนอย่างไร หรือดูผลการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้อาจศึกษาความก้าวหน้าของวิชาชีพหรือความก้าวหน้าทางการศึกษาในระยะยาว ผลที่ได้จากการศึกษาจะมีประโยชน์ในการวางแผนหลักสูตรใหม่ต่อไป

3.3 รูปแบบการประเมินของสคริฟเวน

ไมเคิล สคริฟเวน (Micheal Scriven) เป็นนักคิด นักปรัชญาที่สำคัญคนหนึ่งของวงการประเมินที่ให้ความสำคัญกับกรตัดสินคุณค่า (Value judgment) ซึ่งได้เสนอแนวความคิดว่าสิ่งที่นักประเมินต้องทำ คือ ให้ข้อสรุปเชิงประเมิน (Evaluation conclusion) และนักประเมินต้องมีบทบาท 3 ประการ คือ การให้เป็นผู้ตัดสินคุณค่า การเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการทำการประเมิน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงการ (ส.วาสนา ประवासพลฤกษ์. 2544 : 140) จากการพิจารณาจุดเน้นในการประเมินของสคริฟเวน จะเห็นว่าได้เน้นการประเมินอยู่ 4 ลักษณะ (บุญส่ง นิลแก้ว. 2530:5)

3.3.1 การประเมินย่อย (Formative evaluation) เป็นการประเมินที่อยู่ระหว่างการดำเนินโครงการหรือหลักสูตร เป็นการประเมินเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน

3.3.2 การประเมินรวม หรือประเมินรวบยอด (Summative evaluation) เป็นการประเมินสรุปผลของหลักสูตร ซึ่งจะดำเนินการเมื่อสิ้นสุดกระบวนการใช้หลักสูตรแล้ว เพื่อเป็นการตัดสินคุณค่าของหลักสูตร ตลอดจนการหาจุดเด่นหรือจุดบกพร่องของหลักสูตรที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เพื่อนำไปใช้กับหลักสูตรอื่นต่อไป

3.3.3 การประเมินภายใน (Intrinsic evaluation) เป็นการประเมินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ภายในตัวของมันเอง เช่น การประเมินเนื้อหา จุดมุ่งหมาย กระบวนการให้คะแนน เจตคติของครู เป็นต้น

3.3.4 การประเมินผลสำเร็จ (Pay – off evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากสิ่งต่าง ๆ สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ใช้ในการดำเนินการหลักสูตร เช่น การประเมินผลที่เกิดจากการสอนของครูที่มีต่อนักเรียน หรือผลที่เกิดขึ้นกับครู ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครอง เป็นต้น การประเมินตามแนวคิดของสคริฟเวน 4 ลักษณะ ดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์กันในลักษณะของการประเมินเพื่อการตัดสินใจ 4 ประการ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ลักษณะการประเมินตามแนวคิดของสคริปเวเน

ลักษณะการประเมิน	การประเมินภายใน	การประเมินผลสำเร็จ
การประเมินย่อย	ตัดสินความสมบูรณ์ของเนื้อหา (เช่นโครงสร้าง ลำดับของ เนื้อหา)	ตัดสินผลที่เกิดขึ้นระหว่าง ดำเนินการเพื่อเป็นข้อมูล ย้อนกลับ
การประเมินรวม	ตัดสินขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ	ตัดสินขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับผลที่ เกิดขึ้น

นอกจากนี้สคริปเวเน ยังได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลทั้งหมดที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากหลักสูตร (All relevant effect) ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นทั้งที่ได้คาดหวังจะให้เกิดขึ้นและผลที่ไม่ได้คาดหวังไว้ ทั้งนี้เป็นผลที่เกิดขึ้นจริง ๆ จากการดำเนินการหลักสูตรซึ่งอาจเป็นผลในทางที่ดีพึงปรารถนาและไม่ดีไม่พึงปรารถนาก็ได้ การประเมินหลักสูตรในลักษณะดังกล่าวนี้เรียกว่าการประเมินที่ไม่ยึดเฉพาะวัตถุประสงค์ (Goal-free evaluation) ดังนั้น ในการประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของสคริปเวเน นอกจากจะต้องประเมินผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์แล้ว จะต้องประเมินผลที่เกิดขึ้นที่ไม่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอีกด้วย

3.4 รูปแบบการประเมินของสแตก

โรเบิร์ต อี สแตก (Robert E. Stake) ได้เสนอแนวคิดในการประเมินหลักสูตรในรูปแบบการประเมินความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง โดยให้ความหมายของการประเมินไว้ว่าเป็นการบรรยาย และตัดสินคุณค่าโปรแกรมการศึกษา การประเมินผลหลักสูตรของสแตก จำเป็นต้องมีข้อมูล 2 ประเภท คือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบรรยาย และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสิน (Popham, 1975 : 31) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบรรยาย ประกอบด้วยข้อมูล 2 ประเภท คือ

3.4.1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับความคาดหวัง หรือเป้าหมาย เป็นส่วนที่กล่าวถึงความคาดหวังหรือความต้องการขอหลักสูตรว่าต้องการให้เกิดอะไรขึ้นบ้าง โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

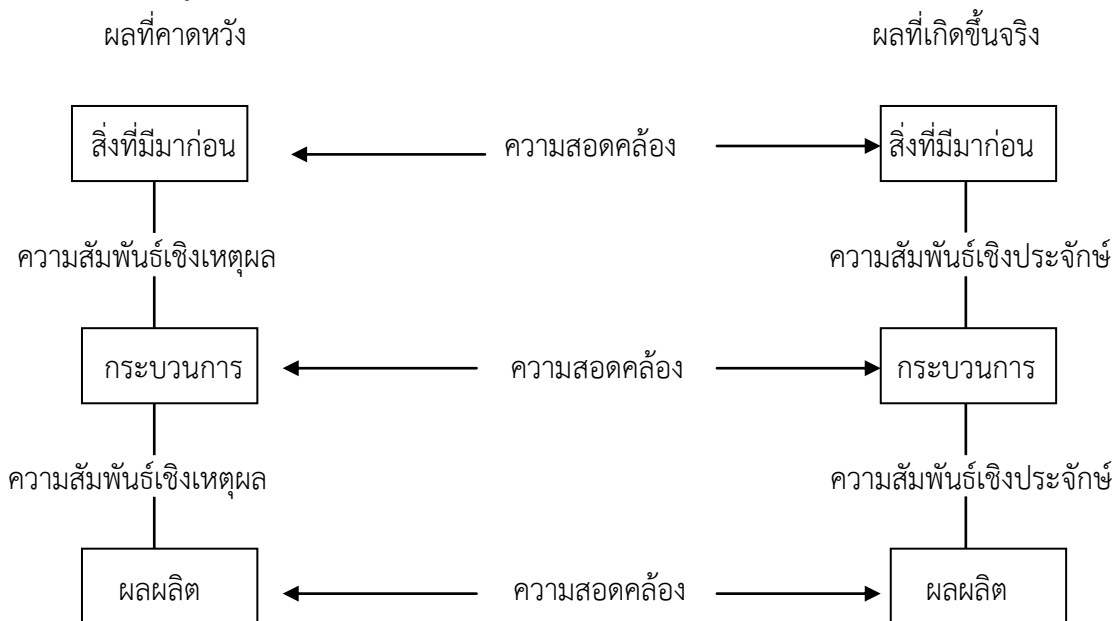
1) การคาดหวังเกี่ยวกับสิ่งที่มีอยู่ก่อน เป็นการประเมินสิ่งที่มีอยู่ก่อนที่จะมีการดำเนินการใช้หลักสูตรหรือก่อนการเรียนการสอน เช่น ลักษณะของผู้เรียน ลักษณะของผู้สอน ลักษณะเนื้อหา อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ การจัดระบบบริหาร เป็นต้น

2) การคาดหวังเกี่ยวกับกระบวนการหรือการปฏิบัติ หมายถึง การประเมินปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้เรียนกับผู้เรียน เป็นต้น

3) การคาดหวังเกี่ยวกับผลผลิตที่เกิดขึ้น หมายถึง การประเมินความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ ผลที่มีต่อผู้บริหาร ครูและสถาบัน เป็นต้น

3.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง การเก็บข้อมูลก็ต้องเก็บรวม 3 ด้าน เช่นเดียวกับการคาดหวัง คือ สิ่งที่เกิดขึ้นจริงในด้านสิ่งที่มีอยู่ก่อน ด้านกระบวนการหรือการปฏิบัติ และด้านการผลิต การบรรยายสิ่งที่ประเมินปรากฏดังภาพที่ 2.2

การบรรยายข้อมูล

ภาพที่ 2.2 การบรรยายสิ่งที่ประเมินตามรูปแบบการประเมินของสเตก

ที่มา : Worthen and sanders. 1973 : 118

ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจ เนื่องจากการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงนั้น มิได้บ่งบอกถึงความน่าเชื่อถือและความเที่ยงตรง เพียงแต่ทำให้เราทราบว่ามีสิ่งที่เกิดขึ้นจริงหรือไม่เท่านั้น จึงจำเป็นต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจมาช่วยการตัดสินใจว่าหลักสูตรประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด โดยอาศัยเกณฑ์ 2 ชนิด คือ (Worhen and Sander. 1973 : 113-125)

1. เกณฑ์สมบูรณ์ เป็นเกณฑ์ที่เราตั้งไว้ โดยอาจกำหนดมาจากทฤษฎี หลักการหรือการวิจัย และเอกสารอ้างอิง

2. เกณฑ์สัมพัทธ์ เป็นเกณฑ์ที่ได้มาจากพฤติกรรมกลุ่ม หรือยึดเอาลักษณะของโปรแกรมใด โปรแกรมหนึ่งมาเป็นเกณฑ์เปรียบเทียบ

จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา 2 ชนิดนี้ ผู้ประเมินจะต้องแยกเป็นสี่ประเภท คือ ผลที่คาดหวัง ผลที่เกิดขึ้นจริง มาตรฐานที่ใช้ประเมินและการตัดสินใจ รายละเอียดของการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ประเมินตามรูปแบบของการประเมินของสเตก มีดังนี้

1. หลักการและเหตุผล เป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงปรัชญาและจุดมุ่งหมายของโปรแกรม ซึ่งอาจจะเขียนหรือไม่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้ หลักการและเหตุผลนี้ เป็นพื้นฐานในการกำหนดสิ่งที่คาดหวัง

2. เมตริกการบรรยาย คือ ส่วนที่ใช้บรรยายภาพรวมของข้อมูลที่ได้จากการประเมินเมตริกนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ผลที่คาดหวัง และผลที่เกิดขึ้นจริงเมื่อพิจารณาทั้งสองแนวแล้วพบว่ามีความสัมพันธ์กันในแนวตั้ง และมีความสอดคล้องกันในแนวนอน แสดงว่าหลักสูตรนั้นสามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เมตริกการตัดสินใจ เป็นส่วนของการตัดสินใจคุณค่าหรือคุณค่าของโปรแกรมคือการศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

1) มาตรฐานที่ใช้ ซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ว่าโปรแกรมการศึกษาที่ประเมินมีคุณภาพหรือบรรลุเป้าหมายหรือไม่ โดยอาศัยมาตรฐานที่กำหนดไว้ อาจจะเป็นมาตรฐานสัมบูรณ์ หรือ มาตรฐานสัมพัทธ์ก็ได้

2) การตัดสินใจ เป็นขั้นตอนที่พิจารณาว่าโปรแกรมทางการศึกษามีคุณภาพเพียงใดมีข้อดีข้อเสียอย่างไรบ้าง โดยอาศัยการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้กับมาตรฐาน การเปรียบเทียบอาจจะใช้การเปรียบเทียบสัมบูรณ์หรือการเปรียบเทียบสัมพัทธ์ก็ได้

3.5 รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลปีม

ดาเนียล แอล สตัฟเฟิลปีม เสนอแนวคิดในการประเมินเพื่อการตัดสินใจ 4 ประการ คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน (Planning decisions) การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้าง (Structuring decisions) การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน (Implementing decisions) และการตัดสินใจเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Recycling decisions) การประเมินที่จะนำไปสู่การตัดสินใจทั้ง 4 ประการนั้น สตัฟเฟิลปีมได้เสนอแนวคิดว่าควรประเมินองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ (Worhen and Sanders. 1973: 128-150)

3.5.1 การประเมินบริบท (Context evaluation) เป็นการประเมินสิ่งที่เป็นพื้นฐานของหลักสูตร เช่น นโยบาย กฎหมาย แผนพัฒนา ความต้องการ เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การกำหนดหลักการและเหตุผลสำหรับใช้ในการตั้งจุดหมาย วิธีการประเมินทำโดยการบรรยายบริบทเปรียบเทียบกับตัวป้อนและผลที่ได้รับจริง ๆ กังสิ่งที่คาดหวังไว้ โดยการเปรียบเทียบเชิงระบบที่เกิดขึ้นจริงสิ่งที่เป็นไปได้ของความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เป็นจริงกับสิ่งที่คาดหวัง

3.5.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อตัดสินใจว่าหน่วยงานมีความพร้อมมากน้อยเพียงใด ยุทธวิธีที่ใช้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นอย่างไร การดำเนินตามหลักสูตรหรือจะได้รับความช่วยเหลือจากแหล่งใดบ้าง อันจะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกแนวทางการใช้หลักสูตร ให้เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่

3.5.3 การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการของการใช้หลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานของหลักสูตร ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจ ปรับปรุงแผนการใช้หลักสูตร ให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง

3.5.4 การประเมินผลผลิต (Product evaluation) เมื่อการใช้หลักสูตรจบสิ้นลงหรือครบวงจร รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรว่า ควรจะดำเนินการต่อไปอย่างไร จะล้มเลิกหรือปรับปรุงจุดใดจากแนวคิดในการประเมินองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าว จึงเรียกแนวคิดในการประเมินนี้ว่ารูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) ซึ่งมีกรอบแนวคิดในการประเมินเขียนแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินและการตัดสินใจได้ดังภาพที่ 2.3

ความคาดหวัง	ความเป็นจริง
การตัดสินใจในการวางแผน ถูกสนับสนุนโดยการ ประเมินบริบท	การตัดสินใจในความสำเร็จถูก สนับสนุนโดยการประเมินผลผลิต
การตัดสินใจในการออกแบบ ดำเนินการหรือโครงสร้างถูก สนับสนุนโดยการประเมินปัจจัย นำเข้า	การตัดสินใจในการใช้วิธีการ ดำเนินการ ถูกสนับสนุนโดยการประเมิน กระบวนการ

ภาพที่ 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินและตัดสินใจ

ที่มา : Worthen and Sanders. 1973 : 135

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร

รัชนี พลแสน (2548) ได้ทำการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรกฎหมายการที่ดินและทรัพย์สิน (2 ปี) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร 2) ประเมินความเหมาะสมสามความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร และ 3) ประเมินคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรกฎหมายการที่ดิน และทรัพย์สิน (2 ปี) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ วัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสม ชูติวิชาในหลักสูตรมีความทันสมัยอยู่ในระดับมาก แต่ควรมีการปรับปรุงชูติวิชากฎหมายมหาชนให้ทันสมัยมากขึ้น ในด้านการจัดการเรียนการสอน เอกสาร/สื่อประกอบหลักสูตรอยู่ในระดับพอใช้ ความเหมาะสมของรูปแบบบรรยายการสอนทางวิทยุกระจายเสียงประกอบชูติวิชา และรายการสอนทางวิทยุโทรทัศน์อยู่ในระดับดี ความรวดเร็วในการแจ้งผลการสอบอยู่ในระดับพอใช้ ในด้านการประเมิน

คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี โดยส่วนใหญ่ศึกษาต่อในสาขาวิชานิติศาสตร์ และส่วนใหญ่ศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ร้อยละ 97.1 หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรศึกษามหาวิทยาลัยและทรัพย์สิน มสธ.แล้ว ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ ไม่เคยเข้ารับการอบรมทางด้านกฎหมาย

สมใจ ทองเนื่องงาม และยุพิน ลิ้มตมมงคล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยประเมินหลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรในด้านเนื้อหาของหลักสูตร ปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร กระบวนการบริหารหลักสูตร และผลลัพธ์ของหลักสูตร ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ ผู้สอน นักศึกษา และผู้ประกอบการที่นักศึกษาฝึกสหกิจศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการศึกษาพบว่า ด้านเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ปัจจัยนำเข้า และผลลัพธ์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ส่วนกระบวนการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก สรุปโดยภาพรวมหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

กรอุษา ศรีสุวรรณ (2552) ได้ทำการวิจัยประเมินหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2542 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2542 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซีพีบี (CIPP Model) ประเมินใน 4 ด้าน คือด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 314 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน อาจารย์ 95 คน นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 จำนวน 78 คน บัณฑิตแพทย์ 76 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตแพทย์จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสารและแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ด้านบริบทผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเห็นว่า วัตถุประสงค์ทุกข้อของหลักสูตรส่งเสริมผู้เรียนด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย นอกจากนี้อาจารย์ นิสิตแพทย์ และบัณฑิตแพทย์ มีความคิดเห็นเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น การเปรียบเทียบโครงสร้างของหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2542 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่าโครงสร้างหลักสูตรหน่วยกิต รวม 263 หน่วยกิต สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต และผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเห็นว่า จำนวนหน่วยกิตรวมมากเกินไปเกินความจำเป็น เนื้อหาวิชาส่วนใหญ่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ทุกข้อ ยกเว้นวัตถุประสงค์ข้อ 2 นอกจากนี้ อาจารย์ นิสิตแพทย์ และบัณฑิตแพทย์ มีความคิดเห็นว่าเป็นโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ คุณสมบัติของ ผู้เข้ารับการศึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน มีความเหมาะสมในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการ อาจารย์ นิสิตแพทย์ และบัณฑิตแพทย์ มีความคิดเห็นว่าการจัดเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตแพทย์มีความคิดเห็นว่าคุณภาพบัณฑิต ด้านพฤติกรรมนิสัย เจตคติ คุณธรรม และจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ด้านทักษะในการติดต่อสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ ด้านทักษะทางคลินิก ด้านทักษะการตรวจโดยใช้เครื่องมือพื้นฐาน การตรวจห้องปฏิบัติการ การทำหัตถการที่จำเป็น และด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนด้านความรู้พื้นฐาน มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

5. อาจารย์ นิสิตแพทย์ และบัณฑิตแพทย์ มีความคิดเห็นว่า ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น และด้านกระบวนการมีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ ส่วนด้านการผลิต ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตแพทย์มีความคิดเห็นว่าคุณภาพบัณฑิตด้านพฤติกรรมนิสัย เจตคติ คุณธรรม และจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ด้านทักษะในการติดต่อสื่อสาร และการสร้างสัมพันธภาพ ด้านทักษะทางคลินิก ด้านทักษะการตรวจโดยใช้เครื่องมือพื้นฐาน การตรวจทางห้องปฏิบัติการ การทำหัตถการที่จำเป็น และด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ ยกเว้นความรู้พื้นฐาน

ประเสริฐ ศศิธรโรจนชัย (2540) ได้ประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสายวิชาคหกรรมศาสตร์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2534 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมอาหารสาขางานเฉพาะการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ใช้รูปแบบประเมินชิป ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 249 คน เป็นนักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์ นายจ้าง ผู้ประเมิน นักศึกษา ฝึกงาน ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ผู้สำเร็จการศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 8 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่าด้านบริบท ความมุ่งหมายของหลักสูตรมีความชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน มีความเหมาะสม มีความสอดคล้องของรายวิชากับความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชามีความทันสมัยน่าสนใจด้านปัจจัย บุคลากร สภาพแวดล้อมภายในวิทยาเขตฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สื่อและวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และงบประมาณมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านกระบวนการ อาจารย์ที่มีการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านผลผลิต นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก

สุภาพร แนวบุตร (2540) ประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาสุขศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 78 คน ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และโครงสร้างของหลักสูตรด้านจำนวน

หน่วยกิตมีความเหมาะสมในระดับมาก เนื้อหาของหลักสูตรส่วนใหญ่เห็นว่าควรปรับปรุง แต่มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมระดับมาก ส่วนปัจจัยเบื้องต้นอื่นๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเพียงพอ มีคุณภาพ และมีความสะดวกในการใช้บริการในระดับมาก การบริหารหลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับมา การบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับน้อย การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมทั้งการวัดและการประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านผลผลิต พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติและความสามารถเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับมาก

สุกัญญา พรหมาเนรมิต (2540) ได้ประเมินหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล (ภาคพิเศษ) คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า (1) การประเมินบริบท มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคมไทย ไม่มีความสอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนมาก และสามารถนำจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไปปฏิบัติได้จริงอยู่ในระดับปานกลาง (2) ประเมินปัจจัยเบื้องต้น อัตราส่วนวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาเอก : โท ในภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล ยังไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด และอาจารย์ผู้สอนมีภาระงานสอนมาก (3) การประเมินกระบวนการ เนื้อหาวิชา ของหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล (ภาคพิเศษ) มีความเพียงพอที่จะนำไปประกอบอาชีพ (4) การประเมินผลผลิต ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรภาคพิเศษมีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นที่ยอมรับของหน่วยงาน

อารีย์ เจริญทอง (2540) ได้ประเมินหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศิลปากรฉบับพุทธศักราช 2536 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการวัดและประเมินผลเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหาร 30 คน อาจารย์ผู้สอน 91 คน และนักศึกษา 454 คน ด้วยการสอบถามและการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่าด้าน จุดประสงค์รายวิชา โครงสร้าง และการจัดเนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมดี นอกจากนี้อาจารย์ และนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องว่า ด้านการสอนมีความเหมาะสมดี การจัดบุคลากร และอาจารย์ผู้สอนตรงตามวุฒิการศึกษา ส่วนการจัดเอกสารประกอบการเรียนโสตทัศนูปกรณ์ และสถานที่ยังมีไม่เพียงพอกับความต้องการ อาจารย์ผู้สอนเห็นว่า การวัดและการประเมินผลมีความเหมาะสม ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีปัญหาด้านหลักสูตรเกี่ยวกับจัดทำจุดประสงค์รายวิชาอย่างเป็นทางการ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ โดยเฉพาะในด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยที่เอื้อและสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ยังไม่มีการวัดและประเมินผลหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป

ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน (2544) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประเมินเพื่อพัฒนางานศึกษาทั่วไปของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลงานของการดำเนินงานโครงการศึกษา ทั่วไป วิธีดำเนินการวิจัย คือการศึกษาค้นคว้าเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง การสอบถามและ การประชุมระดมสมอง ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานมีความไม่แน่นอนมาตลอด ความเป็นผู้นำ ทางการศึกษาทั่วไปยังไม่เด่นชัด ยังเป็นตัวเชื่อมจุดมุ่งหมายทั้งมหาวิทยาลัยได้ไม่เต็มที่ การสนับสนุนการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ กิจกรรมเสริมหลักสูตรยังไม่สม่ำเสมอ ไม่หลากหลายและไม่เพียงพอ ยังไม่ส่งเสริมและพัฒนารายวิชาที่หลากหลาย และขาดการดูแล คุณภาพที่ชัดเจนและจริงจัง

สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2545:270) ได้ประเมิน คุณภาพการศึกษาสถาบันราชภัฏทั้ง 41 แห่ง เพื่อประเมินระบบ และกลไกการดำเนินการประกัน คุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏ และตรวจสอบการประเมินตนเอง ของสถาบันราชภัฏใน 9 องค์ประกอบ ในส่วนขององค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับ หลักสูตร 4 ตัวชี้วัดพบว่า

1. การสร้างหลักสูตร สถาบันราชภัฏส่วนใหญ่ดำเนินการได้ในระดับ 3 ได้แก่ สถาบันมี หลักสูตรที่สอดคล้องกับปรัชญา มีระเบียบวิธี แนวปฏิบัติและดำเนินการพัฒนาหลักสูตรตามระเบียบ โดยเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วม
2. การปรับปรุงหลักสูตร สถาบันราชภัฏส่วนใหญ่ดำเนินการได้ในระดับ 3 ได้แก่ สถาบันมีผู้รับผิดชอบและมีการประเมินการใช้หลักสูตร รวมทั้งมีการปรับปรุงคำอธิบายรายวิชาให้ ทันสมัย
3. การบริหารหลักสูตร สถาบันราชภัฏส่วนใหญ่ดำเนินการได้ในระดับ 4 ได้แก่สถาบัน มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และมีการจัดอาจารย์เข้าสอนตามวุฒิ ความรู้และหรือประสบการณ์
4. การติดตามและประเมินคุณภาพบัณฑิต สถาบันราชภัฏส่วนใหญ่ดำเนินการได้ ระดับ 3 ได้แก่ สถาบันมีการกำหนดคุณลักษณะบัณฑิต มีคณะกรรมการและแผนติดตามและ ประเมินคุณภาพบัณฑิต

ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน (2549 ก:บทคัดย่อ) ได้ประเมินหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในด้านจุดมุ่งหมาย การเรียนการสอน และการบริหารจัดการ โดยใช้วิธีการ วิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลจากนิสิตปัจจุบัน จำนวน 2,398 คน และอาจารย์ผู้สอนรายวิชาหลักสูตร หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 49 คน นอกจากนั้นยังจัดประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) นิสิต บัณฑิต คณาจารย์และผู้บริหารและผู้ใช้บัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า ในจุดมุ่งหมายทั้ง 5 ข้อของ การศึกษาทั่วไปนั้น มีเพียงข้อเดียวที่ประสบความสำเร็จปานกลาง การสอนก็ประสบความสำเร็จ

ปานกลาง และยังใช้การบรรยายเป็นหลัก ระบบที่ให้นิสิตเลือกอย่างอิสระไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะนิสิตจะเลือกลงทะเบียนในวิชาหลักๆ ไม่กี่วิชา ความพึงพอใจในการบริหารของนิสิตและอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทั่วไประดับมหาวิทยาลัยและคณะยังไม่เชื่อมโยงกันมากพอ

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2549 ข:บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบันและแนวโน้มของวิชาศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวโน้มของวิชาศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัย ซึ่งครอบคลุมประเด็นจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การเรียนการสอน การบริหารและแนวโน้ม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร 35 แห่ง จำนวน 134 คน อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 1,100 คน และนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1,446 คน จากการวิเคราะห์เอกสารและการจัดประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิตนักศึกษายังมีความเข้าใจแตกต่างกันในเรื่องทางวิชาการศึกษาทั่วไปอยู่ แต่ความเข้าใจในจุดหมายของวิชาการศึกษาทั่วไป ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามีความชัดเจนขึ้น โดยเน้นการให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์กว้างขึ้น ส่วนเนื้อหาเน้นไปที่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แต่การสอนยังเน้นการบรรยายเป็นหลัก ส่วนในด้านการบริหารความพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และแนวโน้มต้องการให้มีการวิจัยค้นคว้า และพัฒนารายวิชาใหม่ๆ ขึ้น

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการจัดหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ศึกษารูปแบบการจัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป และเสนอนวัตกรรมและแนวปฏิบัติที่ดี (Good practices) ในการจัดหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัย โดยมีวิธีดำเนินการคือวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์หลักสูตร ศึกษากรณีตัวอย่างและการจัดประชุมเฉพาะกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญของการจัดหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป คือผู้บริหาร คณาจารย์และผู้เรียนยังไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร การสอนเน้นการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ การบริหารจัดการยังไม่สนับสนุนหรือกระตุ้นการพัฒนาที่มีคุณภาพเพียงพอ สำหรับรูปแบบหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทย มี 2 รูปแบบหลักคือ เป็นแบบบังคับร่วม (Core curriculum) คือการจัดรายวิชาให้ผู้เรียนเรียนร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัย และบังคับกระจาย (Distribution requirements) การจัดรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้แล้วแต่ละคณะ และตัวผู้เรียนเองรูปแบบที่ 2 มีแนวโน้มมากขึ้น โดยเฉพาะการจัดในลักษณะที่บังคับร่วมบางรายวิชาและให้เลือกบางรายวิชา และนวัตกรรมที่พบคือมีรายวิชาบูรณาการที่มีการปฏิบัติมากขึ้น และมีความหลากหลายซึ่งแนวปฏิบัติที่ดีมี 7 ขั้นตอน สำคัญคือ 1) การมีจุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไปเฉพาะ 2) การพัฒนาหลักสูตรตามจุดมุ่งหมายของวิชาศึกษาทั่วไป 3) การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

- 4) การสำรวจปัญหาและพัฒนาอย่างเป็นระบบ 5) มีการพัฒนาคณาจารย์อย่างต่อเนื่อง
6) มีกรรมการดูแลโดยเฉพาะและ 7) มีหน่วยงานติดตามดูแลวิชาศึกษาทั่วไปโดยตรง

พิชิต ฤทธิ์จรูญ และคณะ (2550) ได้ทำวิจัยประเมินเรื่อง การประเมินหลักสูตรหมวดวิชาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินองค์ประกอบเบื้องต้นของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ประเมินสภาพการดำเนินการใช้หลักสูตรเกี่ยวกับ การบริหารจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการใช้หลักสูตร และเพื่อประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรเกี่ยวกับ ผลการเรียนรู้ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนขออาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า จุดประสงค์ทั่วไปของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีความชัดเจน ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย มีความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของ สกอ. มีขอบเขตกว้างมาก ขาดความเฉพาะเจาะจง โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา มีความเหมาะสมแต่โครงสร้างของกลุ่มวิชามีความแตกต่างกันมาก เนื้อหาสาระของรายวิชายังไม่ทันสมัย ขาดความน่าสนใจ ไม่สนองความต้องการของผู้เรียน ทรัพยากรที่ใช้ในการเรียนการสอน ยังไม่เหมาะสมและไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน วัสดุ สื่อและอุปกรณ์ไม่ทันสมัย และสภาพทรุดโทรม หนังสือในสำนักวิทยบริการค่อนข้างเก่าล้าสมัย ไม่ครอบคลุม และมีจำนวนน้อยไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ การผลิตชุดวิชาล่าช้ามาก ขาดคุณภาพ ในด้านการดำเนินการหลักสูตร พบว่าคณะกรรมการบริหาร ยังไม่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ อาจารย์ผู้สอนยังไม่ได้รับการชี้แจง สร้างความเข้าใจในจุดหมายและปรัชญาของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป การจัดลำดับวิชาในแต่ละภาคเรียน/ชั้นปีไม่เหมาะสม มีปัญหาในด้านการจัดอาจารย์ ผู้สอนที่ยังขาดความรู้และมีประสบการณ์ นักศึกษามีความคิดเป็นต่อผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากการ ในด้านผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนพบว่า โดยภาพรวมและทุกรายการอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระที่เรียนในระดับปานกลาง มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และวิจารณ์ ทักษะการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลาง ความสามารถด้านการตัดสินใจด้วยข้อมูลและข้อเท็จจริงตามหลักวิทยาศาสตร์และหลักธรรม ความสามารถในการคิดได้ อย่างมีเหตุผลความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับปานกลาง